Raadsvoorstel
Openbaar

Nijmegen

Onderwerp
Gewijzigde vaststelling Chw-bestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens - 7 (Waal Energie)

Opsteller	Raymond Klimsop	**Collegebesluit**	28 november 2023
Programma	Wonen en Stedelijke ontwikkeling en Openbare Ruimte	**Behandeldatum Raad**	31 januari 2024
Portefeuillehouder	N.P. Vergunst en T.F.A. van Elferen	**Status**	Openbaar

---

Samenvatting
Als eigenaar van het plangebied staat ENGIE Energie Nederland NV (hierna: ENGIE) met het terrein van de voormalige energiecentrale Centrale Gelderland voor een nieuwe grote maatschappelijke opgave: de energietransitie. Het terrein biedt ENGIE door zijn ligging en bereikbaarheid goede kansen om in te zetten op een breed scala aan functies als energieopwekking, energieopslag, energieoverslag en -distributie en research en development op dat gebied. Voor de herontwikkeling van het terrein hebben ENGIE, de provincie Gelderland en de gemeente Nijmegen gedeelde ambities en hebben zij samen de Gebiedsvisie Waal Energie opgesteld die door de raad van Nijmegen op 27 november 2019 is vastgesteld.
Het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (bp Chw), de milieueffectrapportage (MER), de vergunning Wet natuurbescherming (Wnb) en het stedenbouwkundige raamwerk en beeldkwaliteitsplan (BKP) vormen samen een stelsel waarmee herontwikkeling mogelijk is conform de Gebiedsvisie Waal Energie.

Tijdens de inzagetermijn van het ontwerp-bestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens - 7 (Waal Energie) zijn acht zienswijzen ingediend.
Tevens heeft de raad op 2 november 2022 een motie aangenomen (agendapunt 7.1 Raadsvoorstel stadsbegroting 2023-2026) gericht op de energiecentrale.
Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft aangegeven de BARRO-aanduiding voor grootschalige elektriciteitsopwekking op het terrein te willen behouden. Dit betekent dat het Rijk het van groot belang vindt dat de ruimte op het Engieterrein en op andere vestigingsplaatsen, zoveel mogelijk blijvend beschikbaar blijft voor installaties voor grootschalig regelbaar vermogen.
Hierna is in het kader van de Wet natuurbescherming door Engie bij de Provincie Gelderland een bijgestelde vergunningaanvraag ingediend voor een gebiedsontwikkeling met onder meer een hybride energiecentrale om aan de BARRO opgave te voldoen.
Op 21 september 2023 zijn over de ontwerp Wet Natuurbeschermingsvergunning artikel 39 vragen aan de Raad beantwoord.
In verband met verleende EU-subsidies gericht op duurzame scheepvaart en duurzame brandstoffen voor wegverkeer (waterstoftankstation), dient besluitvorming over dit bestemmingsplan dit jaar te geschieden.
Het bestemmingplan wordt gecoördineerd met de op 20 november 2023 door de provincie verleende Wet Natuurbeschermingsvergunning. Dit betekent dat de besluiten gelkijktijdig bekend gemaakt zullen worden.

Aangezien de Wet Natuurbeschermingsvergunning niet op correcte wijze als bijlage bij het bestemmingsplan was gevoegd tijdens de college vergadering van 21 november 2023 dient dit hersteld te worden.

Voorstel

1. Het raadsvoorstel ‘Gewijzigde vaststelling Chw-bestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens – 7 (Waal Energie)’ van 21 november 2023 in te trekken en te vervangen door en te besluiten op basis van het onderhavige raadsvoorstel met bijlagen.
2. Het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte “Chw-bestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens – 7 (Waal Energie)” gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP10007-VG01 met bijbehorende bestanden;
3. Vast te stellen de gegeven beoordeling van de ingekomen zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens – 7 (Waal Energie);
4. Vaststellen van “Waal Energie, aanjager voor een duurzame stad, stedenbouwkundig raamwerk en beeldkwaliteit” als beeldkwaliteitsplan voor Waal Energie;
5. Vaststellen van de milieueffectrapportage (MER) en kennis te nemen van het advies van de commissie MER hierover;
6. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening;
7. Conform raadsbesluit van 2 februari 2022 de gecoördineerde procedure van bestemmingsplan, MER en Wet natuurbescherming-vergunning voort te zetten.

Aanleiding

Voor de herontwikkeling van het terrein hebben ENGIE en de gemeente Nijmegen gedeelde ambities en hebben zij samen met de provincie Gelderland de Gebiedsvisie Waal Energie opgesteld die door de raad van Nijmegen op 27 november 2019 is vastgesteld.
Op 5 september 2022 heeft ons college het ontwerp-bestemmingsplan en de bijbehorende MER Nijmegen Kanaalhavens – 7 (Waal Energie) vastgesteld. Het bestemmingsplan is daarna toegelicht aan omwonenden op de Burendag georganiseerd door Engie op 1 oktober 2022. Het plan heeft vanaf 15 september gedurende 6 weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn 8 zienswijzen ingediend.
Uw raad heeft naar aanleiding van het ontwerp-bestemmingsplan op 2 november 2022 een motie aangenomen (agendapunt 7.1 Raadsvoorstel stadsbegroting 2023-2026) waarin de raad zich uitspreekt tegen de mogelijke bouw van een CO2 producerende centrale, zoals bijvoorbeeld een centrale gestookt op fossiel gas, op het Engie-terrein. Dit heeft ertoe geleid dat in het bestemmingsplan een hybride centrale verplicht is gesteld die kan functioneren op fossielvrije waterstof dan wel een andere duurzame brandstof.
Op 21 september 2023 zijn over de ontwerp Wet Natuurbeschermingsvergunning artikel 39 vragen aan de Raad beantwoord.

Beoogde impact

Voor de gemeente Nijmegen betekent de herontwikkeling van het terrein dat wordt bijgedragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor de stad. Vestiging van bedrijven die hier actief aan bijdragen wordt mogelijk. Gestreefd moet worden naar vestiging van

bedrijven die samen een circulaire keten vormen door gebruik van elkaars producten, de energie-infrastructuur en/of de waterverbondenheid. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.8.3 van het Barro.
Het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (bp Chw), de milieueffectrapportage (MER), de vergunning Wet natuurbescherming (Wnb) en het stedenbouwkundige raamwerk en beeldkwaliteitsplan (BKP) vormen samen een stelsel waarmee herontwikkeling mogelijk is conform de Gebiedsvisie Waal Energie. Hiermee wordt een ontwikkeling voorgestaan die in balans is met haar omgeving.

Doelenboom
Dit voorstel draagt bij aan het doel dat de ruimtelijke kwaliteit van de stad behouden en versterkt wordt, door zorg te dragen voor een goede ruimtelijke ordening.
De beoogde ontwikkelingen moeten leiden tot een vergroting van het aanbod en gebruik van duurzame energie en –energiedragers in Nijmegen, een verbetering van de leveringszekerheid en het oplossen van congestie.
Concreet draagt dit voorstel bij aan het programma Economie en Toerisme & Wonen en Stedelijke Ontwikkeling (nieuwe werkgelegenheid door herontwikkeling terrein Centrale Gelderland) en de programma's Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg en Openbare Ruimte (opwekken van duurzame energie, bevordering circulaire economie, reductie van de uitstoot van stikstof en duurzame herontwikkeling van het plangebied) uit de doelenboom.

Wettelijk kader of beleidskader
Op 29 september 2015 heeft ons college de ontwikkeling aangemeld voor de experimentenregeling voor een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte in het kader van de Crisis- en herstelwet (Chw). Het Rijk heeft deze aanvraag gehonoreerd en heeft in 2022 op verzoek van het college de begrenzing aangepast zodat het hele te ontwikkelen terrein hieronder valt, het plangebied.
Nijmegen werkt samen met de Provincie aan de herontwikkeling van dit terrein door ENGIE om gezamenlijk de regionale energiedoelstelling te realiseren.
Het project Waal Energie (dat ten tijde van de Chw-aanvraag nog de naam 'Groene Delta van Nijmegen' droeg) draagt op verschillende manieren bij aan de realisatie van het SER-Energieakkoord. Daarbij gaat het onder andere over innovatie zoals het 'Opschalen van hernieuwbare energieopwekking', 'Het energietransportnetwerk gereedmaken' en 'Stimulering commercialisering voor groei en export'. Behalve de bijdrage aan de Nederlandse doelstellingen levert het project een belangrijke bijdrage aan de regionale en lokale doelstellingen, zoals verwoord in het 'Provinciaal programma energietransitie' , Omgevingsvisie "Nijmegen Stad in Beweging", de 'Duurzaamheidsagenda Nijmegen', alsmede het collegeakkoord 2022-2026."

Het Rijk heeft in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (BARRO) op deze locatie de aanwijzing 'vestigingsplaats voor grootschalige electriciteitsopwekking Nijmegen' opgenomen. Dit houdt op grond van artikel 2.8.3 BARRO in dat een bestemmingsplan grootschalige elektriciteitsopwekking van ten minste 500 MW moet toelaten.
De BARRO-aanduiding voor vestigingsplaats voor grootschalige electriciteitsopwekking geldt nog altijd. Het Rijk heeft in haar brief over de Rijksdoelstellingen Programma Energiehoofdstructuur (PEH), d.d. 11 april 2023, aangegeven de aanduiding te continueren.

Het vigerende beleidskader van het Rijk (BARRO) alsook het Programma Energie-Hoofdstructuur maakt duidelijk dat de vestigingsplaats Nijmegen voor grootschalige energieopwekking behouden moet blijven.

Flexibel ruimte bieden aan duurzame energie-initiatieven en circulariteit
Naast het realiseren van een energiecentrale voor grootschalige energie-opwekking wordt voor het overige deel van het terrein een invulling beoogd met de opwekking van duurzame energie en een circulair bedrijventerrein. Van diverse opties om op een duurzame manier energie op te wekken kan niet bij voorbaat vastgesteld worden hoe de activiteit er uit gaat zien. ENGIE wil gedurende een groot aantal jaren het opstarten van verschillende energieopwekmethoden bevorderen, zoals waterstoftanken, aquathermie en batterijopslag. Daarnaast is de ambitie om innovatieve activiteiten op het gebied van circulaire economie mogelijk te maken. Een flexibel bestemmingsplan dat een kader vormt voor het gebruik en waarin milieuruimte afgebakend wordt, geeft het bedrijf de mogelijkheid het terrein te gebruiken zonder telkens een bestemmingsplanherziening aan te moeten vragen.
Voor de afzonderlijke activiteiten zal wel telkens afzonderlijk een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden. Voor de bouw van de energiecentrale voor grootschalige opwek zal hieraan voorafgaand een project-MER uitgevoerd moeten worden.
Het gebied Waal Energie is onderdeel van het bedrijventerrein TPN-West.

Argumenten
1. Aangezien de Wet Natuurbeschermingsvergunning niet op correcte wijze als bijlage bij het bestemmingsplan was gevoegd tijdens de college vergadering van 21 november 2023 dient dit hersteld te worden. Om die reden wordt de raad verzocht het raadsvoorstel waartoe het college op 21 november 2023 heeft besloten in te trekken en te besluiten op basis van onderhavig raadsvoorstel (collegebesluit van 28 november 2023).
In onderhavig raadsvoorstel wordt de omissie in het in te trekken raadsvoorstel hersteld: de vergunning Wet Natuurbescherming (verleend op 20 november 2023) is nu opgenomen in de bijlagen van het Chw-bestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens – 7 en bij de regels is toegevoegd is als bijlage 4. Hiermee is het bestemmingsplan compleet.
Voor het overige is het raadsvoorstel inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van het in te trekken raadsvoorstel, met uitzondering van beslispunt 1 en het daarbij horende argument.

2.1 Het bestemmingsplan maakt de ambities uit de Gebiedsvisie Waal Energie mogelijk
In de Gebiedsvisie Waal Energie uit 2019 zijn daarvoor de ambities en het toekomstbeeld meegegeven:
1. Een nieuw energiehart dat positief bijdraagt aan de energietransitie, door de opwek, buffering en distributie van (hernieuwbare) energie.
2. Ruimte voor duurzame, emissieloze logistiek (watergebonden op- en overslag en stadsdistributie) die bijdraagt aan verbetering van de luchtkwaliteit.
3. Een nieuwe (deels watergebonden) werklocatie in de stad, die ruimte biedt aan verschillende soorten ondernemers.
4. Een nieuwe groene verbinding tussen Nijmegen, Weurt en buitengebied en een optimale aansluiting van NYMA met o.a. fietsroutes, wandelroutes, uitkijkpunten en parkeren.

Conform de door uw raad vastgestelde Gebiedsvisie Waal Energie zullen de nieuwe functies op het ENGIE-terrein een onderlinge samenhang hebben, zodat het terrein zich ontwikkelt als Groene Hub waar ondernemers samenwerken op het gebied van energie, water, afval, grondstoffen en logistiek. Hiervoor zijn specifieke regels opgenomen in het bestemmingsplan.
In het vigerende bestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens is het gehele plangebied bestemd voor uitsluitend een elektriciteitscentrale, opgewekt door olie, gas en/of steenkool. Uitvoering van de in de Gebiedsvisie Waal Energie opgenomen ambities van Engie en de gemeente Nijmegen voor de energietransitie is met het huidige bestemmingsplan niet mogelijk.

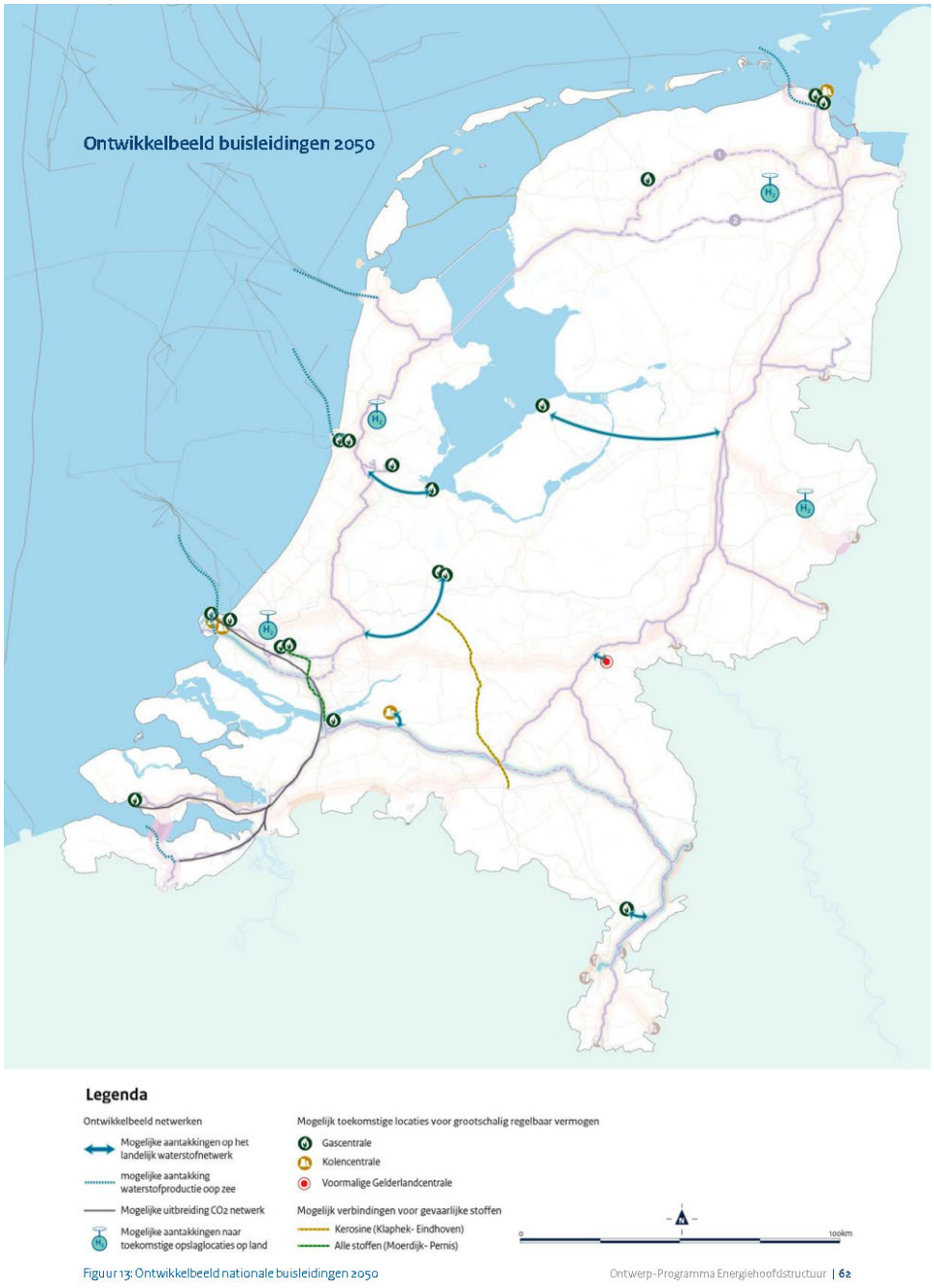
2.2 Dit bestemmingsplan maakt het mogelijk het terrein te herontwikkelen en zo bij te dragen aan de energietransitie

Binnen het in de Gebiedsvisie omschreven “hart van energie” wordt de mogelijkheid geboden om innovatieve initiatieven voor hernieuwbare energie op te starten. Hiervoor wordt in het Chw-bestemmingsplan 8 ha gereserveerd. Binnen deze 8 ha is een specifieke reservering gemaakt voor een grootschalige energie-opwek.
Bij de energietransitie beogen we dat bedrijven en inwoners overgaan van fossiel gas naar een duurzame energievoorziening, zoals ‘van het gas af’ en electrificatie van bedrijven, scheepvaart en wegverkeer. Dit proces vertraagt onder andere vanwege netcongestie en gebrek aan geschikte locaties voor specifieke duurzaamheidsinitiatieven zoals waterstoftankstations, batterijopslag en een uitwisselpunt voor duurzame brandstoffen voor schepen op de Waal en het Maas-Waalkanaal. Met dit bestemmingsplan wordt voorzien in een geschikte locatie voor deze activiteiten en initiatieven.
Elektrificatie van bedrijven, scheepvaart en wegverkeer heeft als bijkomend effect verbetering van de luchtkwaliteit en afname van geluidshinder.

2.3 Grootschalige opwek van energie wordt mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan

Al sinds 1936 is het terrein in gebruik voor grootschalige elektriciteitsproductie. In 2013 is het Energieakkoord opgesteld. In dit akkoord werd onder andere de sluiting van vijf Nederlandse kolencentrales uit de jaren '80 geregeld. Centrale Gelderland was een van deze centrales en is eind 2015 dan ook gesloten en deze is inmiddels gesloopt.
Het Rijk heeft in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (BARRO) op deze locatie de aanwijzing ‘vestigingsplaats voor grootschalige electriciteitsopwekking Nijmegen’ opgenomen. Dit houdt op grond van artikel 2.8.3 BARRO in dat een bestemmingsplan grootschalige elektriciteitsopwekking van ten minste 500 MW moet toelaten.

De BARRO-aanduiding voor vestigingsplaats voor grootschalige electriciteitsopwekking geldt nog altijd. Het Rijk heeft in haar brief over de Rijksdoelstellingen Programma Energiehoofdstructuur (PEH), d.d. 11 april 2023, aangegeven de aanduiding te continueren (bijlage). Het Rijk vindt het van groot belang dat de ruimte op het Engieterrein en op andere vestigingsplaatsen, zoveel mogelijk blijvend beschikbaar blijft voor installaties voor grootschalig regelbaar vermogen.
In het concept programma PEH (juli 2023) bevestigt het Rijk de Barro reservering en geeft het de mogelijke aansluiting op het te ontwikkelen waterstofnetwerk aan.

Figuur 13: Ontwikkelbeeld nationale buisleidingen 2050

Het Rijk geeft aan dat vanwege het BARRO in nog vast te stellen bestemmingsplannen brandstoffen (en dus ook aardgas) niet als brandstof voor een grootschalige energieopwekking uitgesloten mogen worden. Tegelijkertijd bestaat er zowel Europese alsook Rijksregelgeving die voorschrijft dat de grootschalige energieopwekking op termijn CO2 neutraal zal moeten opereren. Om die reden is het belangrijk dat de beoogde energiecentrale van het begin af aan als hybride energiecentrale wordt ontwikkeld en gebouwd. Dit is ook nu het uitgangspunt in de Wnb vergunning en is ook in het nog aan de raad aan te bieden bestemmingsplan als randvoorwaarde meegenomen.

Voorliggend Chw-bestemmingsplan voldoet aan deze verplichting. De regels van het Chw-bestemmingsplan verplichten dat, indien hier een energiecentrale wordt gerealiseerd,

deze vanaf de start geschikt is voor alle beschikbare vormen van gas. Het doel is om de energiecentrale op een fossielvrije brandstof te laten functioneren. Deze brandstof is echter op dit moment nog niet beschikbaar. In het bestemmingsplan is deze energiecentrale van voorwaarden voorzien:

- De centrale kan pas gebouwd worden als hiervoor de maatschappelijke noodzaak ontstaat op basis van Rijksbeleid. Vraag is of de regionale energiebehoefte volledig opgewekt kan worden met de windturbines en zonnepanelen op het terrein van Waal Energie en in de omgeving. Zon en wind zijn helaas niet altijd in voldoende mate voorhanden. Er zal dus naar verwachting een 'achtervang' nodig zijn in de vorm van een hybride energiecentrale. In het bestemmingsplan is een relatie gelegd met de lokale en regionale energietransitie door de samenhang van de activiteiten en het gebruik en ontwikkeling van de energie-infrastructuur op en nabij het terrein.
- Er dient een hybride centrale gerealiseerd te worden die zowel kan functioneren op (fossiel) gas als waterstof dan wel een andere duurzame brandstof . Waterstof is de komende jaren niet beschikbaar in de grote hoeveelheid die een energiecentrale nodig heeft. Dit is wel het doel. Het Rijk streeft daar ook naar. Dit betekent dat de energiecentrale als hybride centrale zal worden gebouwd. Zodra waterstof in voldoende mate beschikbaar is, zal dat de brandstof voor de energiecentrale worden. Dat betekent dat dat het moment is dat er geen, of in eerste instantie minder, fossiele brandstof nodig is. In de periode daarvóór is het gebruik van aardgas voor de energiecentrale niet te vermijden.
- De centrale dient conform het beleid van de gemeente Nijmegen, in 2045 CO2 vrij te zijn, dit wordt ook onderschreven door Engie. Engie dient 5-jaarlijks verslag te doen van de voortgang van de afbouw van CO2-uitstoot naar nul.
- Het Rijk heeft in haar recent gepresenteerde plan het uitgangspunt geformuleerd om in 2035 CO2-vrij te willen zijn. Dit zal, indien dit rijksbeleid wordt, prevaleren boven het bestemmingsplan.

2.4 De centrale mag niet draaien op biomassa, kolen en kernenergie.

De Electriciteitswet geeft aan dat vanwege het BARRO in nog vast te stellen bestemmingsplannen brandstoffen en dus ook aardgas niet als brandstof voor een grootschalige energieopwekking uitgesloten mag worden. Tegelijkertijd bestaat er zowel Europese alsook Rijksregelgeving die voorschrijft dat de grootschalige energieopwekking op termijn CO2 neutraal zal moeten opereren. Om die reden is het belangrijk dat de beoogde energiecentrale van het begin af aan als hybride energiecentrale wordt ontwikkeld en gebouwd. Dit is ook nu het uitgangspunt in de Wnb vergunning en is ook in dit bestemmingsplan als randvoorwaarde meegenomen. Hoewel de Electriciteitswet de gemeente verbiedt eisen te stellen aan het brandstofverbruik van een energiecentrale, is in het onderhavige bestemmingsplan met verruimde reikwijdte hiertoe wel de mogelijkheid opgenomen omdat deze eisen worden gesteld in het kader van duurzaamheid: de uitstoot van biomassa en kolen bevat veel grotere hoeveelheden CO2 dan fossiel en niet-fossiel gas. Dit verschil is zo groot dat het niet gebruiken van deze brandstoffen vanuit oogpunt van duurzaamheid zeker verdedigbaar is. Uitsluiten van deze brandstoffen maakt uitvoering van de Electriciteitswet ook niet onmogelijk doordat fossiel gas in het bestemmingsplan niet wordt uitgesloten.

Kernenergie wordt in het BARRO op deze locatie uitgesloten. In analogie van het SER-Energieakkoord waarin steenkool als brandstof is uitgesloten is in samenspraak met Engie in de Gebiedsvisie opgenomen dat biomassa ook wordt uitgesloten.
In de brief van het Rijk over het handhaven van de Barro status is opgenomen dat grootschalige opwek met fossiel gas kan plaatsvinden mits de provincie hiervoor een Wet Natuurbeschermingsvergunning verleend. Deze vergunning is verleend zie paragraaf 1.8 voor de uitleg hierover.

2.5 *Dit bestemmingsplan zorgt vanwege de verbrede reikwijdte tot meer mogelijkheden voor borging van doelstellingen uit de Gebiedsvisie Waal Energie*
In het bestemmingsplan Chw wordt het milieubelang op een flexibele wijze vastgelegd. Voor het bepalen van de beschikbare milieugebruiksruimte wordt voorzien in een benadering waarbij van buiten naar binnen wordt gekeken: de (bestaande) milieugebruiksruimte wordt vastgelegd en initiatieven moeten daar binnen passen. Er worden plafonds bepaald voor geluid- en geurbelasting opgenomen waarbinnen de activiteiten blijven. Op deze wijze biedt het bestemmingsplan de ruimte en flexibiliteit voor bedrijven en de garantie op een goed leefmilieu voor omwonenden. In de regels wordt de stikstofruimte voor grootschalige energieopwekking (reservering) en voor nieuwe bedrijvigheid geborgd doordat een rechtstreekse verbinding wordt gelegd met de Wnb-vergunning.

2.6 *De herontwikkeling van het ENGIE-terrein past binnen de regionale afspraken voor werklocaties (RPW)*
Het ENGIE-terrein is in het RPW aangewezen als bijzondere werklocatie. Dit heeft onder andere als gevolg dat uitgifte op dit terrein een connectie moet hebben met de specifieke thematische profilering; in dit geval een Groene Hub. De uitwerking van de thematische profilering is beschreven in de Gebiedsvisie Waal Energie. De verdeling tussen de verschillende categorieën bedrijven is conform het RPW-besluit over het terrein vastgelegd in het bestemmingsplan conform de eisen uit de Omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Om het plan flexibel te houden is hierop een vrijstellingsmogelijkheid gegeven van 10%. Indien vanuit het RPW een andere verdeling in bedrijfscategorieën wordt toegestaan, is in het bestemmingsplan geregeld dat het college van burgemeester en wethouders de bevoegdheid heeft het bestemmingsplan op dit onderdeel aan te passen.

2.7 *Het bestemmingsplan geeft ruimte aan watergebonden en waterverbonden bedrijvigheid*
Watergebonden bedrijvigheid is direct aan het water gelegen bedrijvigheid die direct met het water verbonden is. Containeroverslag is watergebonden bedrijvigheid. Containeroverslag wordt in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt tot 7,1 ha. Dit betekent een uitbreidingsmogelijkheid voor BCTN.

2.8 *Het bestemmingsplan is uitvoerbaar doordat de benodigde stikstofruimte wordt vastgelegd in de vergunning Wet natuurbescherming die door de provincie verleend is.*
Engie heeft in overleg met de Provincie Gelderland een bijgestelde aanvraag voor de Wnb-vergunning gedaan waarbij de aanvraag ten opzichte van het ontwerp-besluit veel specifieker is gemaakt In reactie op zienswijzen op het bestemmingsplan en het advies van de Commissie m.e.r. is voor de beoogde hybride energiecentrale een laagimpactvariant bepaald. Daar waar de eerste aanvraag in 2022 voor de hybride energiecentrale zag op maximale invulling van emissieruimte op basis van het BARRO zijn de emissies in de nu verleende Wnb-vergunning gebaseerd op de laagst technische mogelijke hybride energiecentrale, waarmee nog invulling kan worden

gegeven aan de eisen van het BARRO. De energiecentrale is direct voorbereid op het verbranden van een andere brandstof, zoals bijmenging van biogas en/of vervanging met waterstof.
Uit onderzoek naar de inzet van de benodigde brandstoffen blijkt dat alleen gasvormige brandstof beschikbaar is. De energiecentrale zal via een rechtstreekse aansluiting op het Nederlandse transportnet waterstof worden aangesloten, waar nu 100% aardgas en in de toekomst bijmenging mogelijk is of overschakeling op waterstof. Met het uiteindelijke doel om volledig CO2 vrij te worden.
De beoogde energiecentrale zal vanaf de bouw direct geschikt zijn om alle gassen of mengsels uit het transportnet waterstof kunnen verstoken. De energiecentrale zal op moment van bouwen worden gebaseerd op de best beschikbare techniek om daarmee als de meest efficiënte energiecentrale te kunnen worden aangeduid.
Om te kunnen voldoen aan de eisen uit de Wet natuurbescherming dient voor de energiecentrale in de beoogde ontwikkeling rekening te worden gehouden met een energiecentrale voorzien van een DeNOx installatie.
Er vindt ten opzichte van de kolencentrale een reductie van ongeveer 90% van de stikstofuitstoot plaats. In het ontwerp-bestemmingsplan was dit nog 70%.
Gedeputeerde Staten hebben inzake deze aangevulde aanvraag een nieuw ontwerp-besluit genomen en dit op 20 november 2023 de Wet natuurbeschermingsvergunning vastgesteld. In het Chw-bestemmingsplan wordt naar deze vergunning verwezen als kader voor de maximale stikstof depositie vanuit het terrein.

2.9 *Via de koppeling tussen de Wnb-vergunning en het Chw-bestemmingsplan wordt de stikstofuitstoot verdeeld over het terrein.*
De Wnb-vergunning wordt verleend aan Engie. Via een op te richten beheerorganisatie verdeelt Engie de rechten om stikstof uit te stoten over het terrein zodat watergebonden en waterverbonden e.a. circulaire bedrijvigheid kan worden gerealiseerd. Voor de centrale wordt een stikstofreservering gemaakt. Daarnaast blijft voldoende stikstofruimte over voor de overige activiteiten die het bestemmingsplan toestaat.

2.10 *Monitoring en overleg met ODRN*
De verantwoordelijkheid voor de monitoring van gebruiksruimte voor geluid, geur en stikstof ligt bij de beheerorganisatie die Engie hiervoor gaat oprichten. Deze beheerorganisatie zal aanvrager en houder zijn van alle vergunningen en meldingen. Een keer per jaar brengen zij over het gebruik van de milieu-ruimte verslag uit aan de Gemeente Nijmegen (bevoegd gezag). Hierbij wordt aangegeven aan welke bedrijven op het terrein ruimte is uitgegeven en hoeveel milieu-ruimte er nog beschikbaar is binnen de normen van het Chw-bestemmingsplan.
De ODRN kan hiermee rekening houden bij de omgevingsvergunningverlening zonder dat ze bij elke melding of milieuvergunning dit hoeft na te gaan. Gedurende het proces van opstellen van de MER en het Chw-bestemmingsplan is nauw overleg geweest met de ODRN over de mogelijkheid de milieuregels uit het Chw-bestemmingsplan uit te voeren bij het verlenen van omgevingsvergunningen. De regels hiervoor zijn in het Chw-bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerp aangepast en verduidelijkt.

2.11 *Participatie*
In het voortraject van de totstandkoming van dit Chw-bestemmingsplan is op meerdere momenten afgestemd met de omgeving rondom het plangebied, met de gemeente Beuningen, de Provincie Gelderland en andere stake-holders. De informatie die hiermee is opgehaald, is verwerkt in het Chw-bestemmingsplan.

Op 12 november 2018 vond een werksessie met omwonenden plaats over de toekomst van het ENGIE-terrein. Vervolgens hebben ENGIE en gemeente Nijmegen over een conceptversie van de Gebiedsvisie Waal Energie op 6 april 2019 een bewonersdag georganiseerd en op 10 april 2019 een bedrijvendag. Op deze bijeenkomsten werd met name aandacht gevraagd voor het perspectief vanuit Weurt en de visualisatie vanuit de woningen, voor de Groene Hub en Smart Energy in regionaal verband, voor de uitwerking van het Energiehart en voor circulariteit, vestigingsbeleid en parkmanagement. Met deze input is een eindconcept opgesteld dat van 6 juni tot en met 17 juli 2019 ter inzage lag. Daarna lag ook de Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER Herontwikkeling Centrale Gelderland ter inzage van 26 september tot en met 6 november 2019. Eind 2019 heeft de gemeenteraad van Nijmegen de Gebiedsvisie Waal Energie vastgesteld (zie paragraaf 4.1), met inachtneming van de input uit het participatietraject.
Het ontwerp van dit bestemmingsplan wordt samen met het MER in het kader van de uitgebreide voorbereidingsprocedure ex afdeling 3.4 Awb zes weken ter inzage gelegd. In deze periode kan iedereen zijn of haar zienswijze over het ontwerpbestemmingsplan naar voren brengen.
Gedurende de voorbereiding van de ontwikkeling heeft initiatiefnemer Engie op regelmatige basis met de omgeving gecommuniceerd door het houden van klankbordgroepavonden waar diverse onderwerpen over het huidige en toekomstige gebruik met een groep geïnteresseerden inwoners van Nijmegen en Beuningen is gecommuniceerd. Enkele keren per jaar geeft Engie een digitale nieuwbrief uit om een bredere omgeving te informeren, het gaan dan om ongeveer 800 ontvangers.

Het ontwerp-bestemmingsplan is tijdens de periode waarin zienswijzen konden worden ingediend aan de omgeving gepresenteerd tijdens een open dag op het terrein waarop het bestemmingsplan betrekking heeft. Initiatiefnemer gaf een toelichting op de toekomstige ontwikkeling. Er was gelegenheid tot stellen van vragen over het bestemmingsplan en MER.
Afgelopen jaren is de Raad van Beuningen enkele malen uitgenodigd om samen met de Raad van Nijmegen kennis te nemen van de voorgenomen ontwikkeling op het terrein van Engie. Het terrein ligt op het grondgebied van de gemeente Nijmegen, daarom beslist de Nijmeegse raad, deze besluiten hebben ook effect op de gemeente Beuningen vandaar dat voor deze uitwisseling gekozen is.

2.12 Participatie bij de invulling van het terrein

In het Chw-bestemmingsplan is opgenomen dat de beheerorganisatie verslag doet van de wijze waarop invulling is gegeven aan participatie en overleg bij elke nieuwe activiteit waarmee is vastgelegd dat bij de uiteindelijke invulling van het terrein de omgeving steeds betrokken blijft.

2.13 Het bestemmingsplan houdt rekening met de gevolgen voor klimaatverandering.

In de regels zijn normen opgenomen over opvang van hemelwater maar is ook het bestaande dijklichaam beschermd doordat er een robuuste groenstructuur wordt voorgeschreven die mede de dijk omvat. Hiermee wordt ingezet op het beperkt aantal soorten dat kansrijk is in dit industriële gebied, marterachtigen en in de bouwwerken, gierzwaluwen. Dit is vastgelegd in zowel het Chw-bestemmingsplan als het stedenbouwkundig raamwerk.

Daarnaast geldt als bouwregel dat bedrijfspanden worden uitgevoerd met een voldoende sterke (dak)constructie voor plaatsen zonnepanelen en/of groene daken/gevels.

2.14 *Er heeft een Natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden en maatregelen zijn vastgelegd in het bestemmingsplan*

Als onderdeel van het MER zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd naar de gevolgen van de sloop van-, en ontwikkeling van het de voormalige energiecentrale en het terrein. De sloop heeft met name gevolgen voor vogels en in het bijzonder de slechtvalk die nestte in het gebouw.

In de regels is een verplichting opgenomen om nestgelegenheden te realiseren voor vogels en vleermuizen en rekening te houden met eventuele ecologische potenties en belemmeringen zoals vliegzones, verlichting en overige nestgelegenheden.

Gevolgen voor marterachtigen

Er verblijft een steenmarter op het terrein in de uiterste hoek bij het kanaal. Deze locatie is als verblijfplek ingericht als compensatiemaatregel voor het verdwijnen van een verblijfplek als gevolg van de sloop van de centrale. Deze locatie heeft de bestemming Groen.

Robuuste groenstructuur vastgelegd in het bestemmingsplan

Omdat marterachtigen als een kansrijke soort worden gezien op dit terrein is in het bestemmingsplan een brede groenstructuur opgenomen waardoor marterachtigen zich over het terrein kunnen verplaatsen. Ook wordt op deze manier aansluiting gevonden bij de verruiging van het terrein van Nyma/Vasim en de Natura 200 uiterwaarden van Beuningen.

2.15 In verband met EU-subsidies dient vaststelling dit jaar te geschieden.

In het kader van duurzame herontwikkeling van het terrein zijn EU-subsidies verleend gericht op duurzame scheepvaart en duurzame brandstoffen voor wegverkeer (waterstoftankstation). Ook de inspanningen van de provincie zijn erop gericht geweest deze termijn te halen.

3.1 *Zienswijzen zijn behandeld in de zienswijzennota zoals bijgevoegd*

Op het ontwerp-bestemmingsplan zijn 8 zienswijzen ingebracht.
Het ontwerpbestemmingsplan inclusief MER zijn voorgelegd aan vooroverlegpartners. Gebaseerd op opmerkingen die zijn gemaakt is het Chw-bestemmingsplan hierop aangepast. Desondanks zijn door Tennet en het Waterschap Rivierenland, de Raad en het College van de Gemeente Beuningen zienswijzen ingediend.
Van deze zienswijzen en de overige zienswijzen is een beoordeling gemaakt in de Zienswijzennota. Waar nodig zijn er wijzigingen en verbeteringen aangebracht in de regels, de toelichting en op de verbeelding zoals aangegeven in de nota in de bijlage.

4.1 Het (concept) stedenbouwkundig raamwerk en beeldkwaliteitsplan voor Waal Energie vertaalt de gebiedsvisie Waal Energie naar concrete inrichtings- en bouwprincipes.

Met de gebiedsvisie Waal Energie heeft de gemeenteraad richting gegeven aan de ontwikkeling van het terrein. In de gebiedsvisie is opgenomen: “De herontwikkeling biedt de mogelijkheid om het terrein grotendeels openbaar toegankelijk te maken met een groene, parkachtige uitstraling waar ook iedereen van kan genieten, zodat het gebied geen barrière meer vormt tussen Nijmegen-West en Weurt, maar juist een verbindende schakel wordt”. In het stedenbouwkundig raamwerk en beeldkwaliteitsplan wordt dit principe vastgelegd. Het ontwerp-stedenbouwkundig raamwerk is aangepast aan het advies van

het Ruimtelijk Kwaliteitsteam Waalfront & West waarna dit RKT een positief advies heeft uitgebracht. Om als toetsingskader voor het RKT en de commissie Beeldkwaliteit te kunnen fungeren dient het Stedenbouwkundig raamwerk en Beeldkwaliteitsplan als zelfstandig beslispunt te worden vastgesteld. Als waarborg op de uitvoering zijn de groene profielen die moeten zorgdragen voor de klimaatbestendigheid en natuurinclusiviteit opgenomen in de regels van het Chw-bestemmingsplan.

5.1 De MER en vergunning Wnb geven inzicht in de milieueffecten van de herontwikkeling van het plangebied

In de MER is uiteen gezet wat de milieueffecten zijn van de herontwikkeling van het terrein, inclusief de reservering voor grootschalige energieopwekking. In de nieuwe Wnb – vergunning is uiteengezet dat de ontwikkeling qua stikstof mogelijk is en aan alle eisen wordt voldaan.

5.2 De commissie voor de m.e.r. is gevraagd om advies over de opgestelde concept-MER

In aanloop naar het opstellen van de ontwerp-MER heeft de commissie geadviseerd over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), de basis voor de uit te voeren onderzoeken. Deze NRD startnotitie heeft ter inzage gelegen en is voorgelegd aan de vooroverlegpartners. De zienswijzen die op de NRD zijn gegeven worden beantwoord in een bijlage bij het MER.

De commissie heeft tijdens de ter inzage legging een concept-advies uitgebracht. Dit advies bracht wat onduidelijkheden aan het licht waarna Engie besloten heeft de ontwerp-MER aan te vullen en te verduidelijken. Hierna heeft de commissie voor MER op 6 juni 2023 een nieuw advies uitgebracht dat is bijgevoegd als bijlage bij dit voorstel. Uit dit advies blijkt dat de Commissie van oordeel is dat in het aangevulde MER op één onderdeel na de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan, waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen Over dit onderdeel, stikstofdepositie geeft de commissie aan dat er een duidelijkere beschrijving van de effecten moet komen. De MER is hiermee inmiddels aangevuld. (zie kanttekeningen).

6.1 Met ENGIE is een anterieure overeenkomst gesloten.

Met ENGIE is een anterieure overeenkomst gesloten. Kosten, risico's en planschade komen daarmee volledig voor rekening van ENGIE. De gemeente hoeft daarom geen exploitatieplan vast te stellen conform artikel 6.12, lid 1 Wet ruimtelijke ordening (Wro). Daarom kan gesteld worden dat dit Chw-bestemmingsplan financieel-economisch uitvoerbaar is.

7.1 Gecoördineerde procedure omdat de producten een essentiële samenhang hebben en deze leidt tot aanzienlijke versnelling van het proces

Aangezien ENGIE heeft verzocht om de (gemeentelijke) coördinatieregeling toe te passen (raadsbesluit 02-02-2022) worden met het Chw-bestemmingsplan tevens de milieueffectrapportage en de vergunning Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) die door Gedeputeerde Staten zal worden verleend, gecoördineerd. De Wnb-vergunning is gebaseerd op de het MER-onderzoek naar stikstof zodat Chw-bestemmingsplan en Wnb-vergunning dezelfde uitgangspunten hanteren. De besluiten zullen worden behandeld als zijnde één besluit in de verdere procedure.

In het bestemmingsplan wordt de Wnb-vergunning rechtstreeks vertaald omdat hiermee een paraplu-vergunning ontstaat voor alle te vestigen bedrijven op het terrein van Waal Energie onder de paraplu van de beheerorganisatie van Engie. Hierdoor is er ook een

onlosmakelijke samenhang tussen het Chw-bestemmingsplan (besluitvorming gemeente) en de Wnb-vergunning(besluitvorming provincie). Zonder de Wnb-vergunning is het Chw-bestemmingsplan niet uitvoerbaar en het Chw-bestemmingsplan moet dus bij beroep zijn voorzien van de vastgestelde Wnb-vergunning.
De Raad van State moet binnen zes maanden (in plaats van binnen één jaar) uitspraak doen over eventuele beroepen.

Kanttekeningen

2.1 Zienswijzen en een beroepsprocedure zijn niet uit te sluiten

Ondanks dat de plannen met de omgeving en andere stakeholders zoals provincie en regio zijn afgestemd, valt niet uit te sluiten dat er beroep tegen het bestemmingsplan worden ingediend. Door het toepassen van de coördinatieregeling zal beroep tegen een besluit ook gevolgen hebben voor daarmee samenhangende besluiten. Daarentegen leidt de coördinatie tot een aanzienlijke versnelling van het proces doordat eventueel beroep gebundeld wordt bij één instantie (Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) en er versneld uitspraak zal worden gedaan.

2.2 Stikstofrechten zijn een bevoegdheid van de provincie

Indien de provincie in de toekomst besluit de Wnb-vergunning in te trekken omdat zij het niet langer wenselijk acht een reservering in stand te laten, vervalt hiermee het gedeelte van het Chw-bestemmingsplan dat uitgaat van een stikstofverdeling. De verdeling zal dan plaatsvinden door per te realiseren deelproject een Wnb-vergunning aan te vragen bij de provincie.

2.3 Het succes van de ontwikkeling is afhankelijk van de algemene economische ontwikkeling en de voortgang van de landelijke energietransitie

De ontwikkeling van het Engie-terrein is geen autonoom proces, maar is afhankelijk van bredere landelijke (macro-economische) ontwikkelingen, zo is de verduurzaming van de binnenvaart bijvoorbeeld afhankelijk van de investeringsruimte in deze sector. De mogelijke toekomstige grootschalige toepassing van duurzaam opgewekt waterstofgas op dit terrein is afhankelijk van de nog te ontwikkelen toekomstige duurzame productie van dit gas en de oprichting van een landelijk distributienet.

7.1 Procedurerisico's bij een onderdeel van de gecoördineerde besluiten kan leiden tot weigeren van alle besluiten

Coördinatie van besluiten betekent het samenvoegen van meerdere rechtsbesluiten tot één besluit. Wanneer een onderdeel de eindstreep niet haalt, dan kan dat gevolgen hebben voor andere gecoördineerde onderdelen. Het risico hierop wordt zo klein mogelijk gemaakt door een uitvoerige en gedegen voorbereiding en afstemming van alle gecoördineerde onderdelen. Met als doorslaggevend belang het in het bestemmingsplan doorvertalen van een verleende Wnb vergunning.

7.2 Over wijzigingen van de Wnb-vergunning wordt besloten door Gedeputeerde Staten

Gelet op het feit dat de stikstofverdeling in het Chw-bestemmingsplan gebaseerd wordt op de Wnb-vergunning hangen het bestemmingsplan en de vergunning onlosmakelijk samen. Indien de eisen van de Wnb-vergunning worden aangescherpt worden deze leidend voor verdeling van de stikstof op het terrein.

7.3 Advies van de commissie mer positief behalve op onderdeel effecten op de natuur

De commissie MER heeft op 6 juni advies uitgebracht. Uit het advies blijkt dat de Commissie van oordeel is dat in het aangevulde MER op één onderdeel na de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het Chw-bestemmingsplan, waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. De commissie is van mening dat de

beschrijving van de effecten van stikstofdepositie op kwetsbare natuurwaarden in het aangevulde MER verduidelijking behoeft.
Deze verduidelijking is inmiddels opgenomen in het MER zodat de raad op basis hiervan een afweging kan maken.

7.4 Rijk ziet af van Rijkinpassingsplan Chw-bestemmingsplan van het Rijk

Artikel 9b, lid 1, aanhef en onder b, van de Elektriciteitswet schrijft dwingend voor dat de procedure in artikel 3.35, lid 1, aanhef en onder c, van de Wro van toepassing is op de aanleg van een productie-installatie (met inbegrip van de aanleg van de aansluiting van die installatie op een net), met een capaciteit van ten minste 50 MW, als het een installatie betreft voor de opwekking van duurzame elektriciteit anders dan met behulp van windenergie. Dit heeft tot gevolg dat de Elektriciteitswet 1998 dwingend voorschrijft dat de procedure van artikel 3.35, lid 1, aanhef en onder c, van de Wro gevolgd moet worden en er voor de ontwikkeling een Rijksinpassingsplan opgesteld moet worden. De minister is verzocht om de gemeente te kennen te geven dat er geen Rijksinpassingsplan opgesteld zal worden en omdat dit tot een aanzienlijke versnelling van een uitvoerbaar Chw-bestemmingsplan zal leiden. Het ministerie heeft deze procedure opgestart.

Financiën

Met ENGIE als initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten. Plankosten zijn hiermee gedekt.

Vervolg

Het Chw-bestemmingsplan zal bekend worden gemaakt op www.overheid.nl (in de Staatscourant en in het Gemeenteblad). Het Chw-bestemmingsplan is in te zien bij de Informatiebalie in de Stadswinkel van de gemeente Nijmegen. Daarnaast wordt het Chw-bestemmingsplan aan de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl aangeboden.
Op basis van de coördinatieprocedure wordt gelijktijdig de Wet natuurbeschermingsvergunning van de provincie Gelderland bekendgemaakt.

Bijlage(n):

Zienswijzennota (incl. bijlagen)
Stedenbouwkundig Raamwerk en beeldkwaliteitsplan
Brief Economische Zaken en Klimaat d.d. 23 april 2023
Advies van de Commissie voor de MER d.d. 6 juni 2023
Reactie op toetsadvies commissie MER d.d. 26 juli 2023
Overzicht wijzigingen aan het Chw-bestemmingsplan

Ter inzage:

Chw-bestemmingsplan (met bijbehorende stukken)
Milieu-effect Rapportage
Kopieën originele zienswijzen (incl. bijlagen)